

Antek i Skrzydlaci Strażnicy Świata

Scena 1: Pierwszy powiew wiosny Wiosna nadeszła nagle, malując świat jaskrawą zielenią. Antek stał na progu domu, wdychając zapach mokrej ziemi i budzących się pąków. Wiedział, że to początek wielkiej przygody w jego ogrodzie.

Scena 2: Morze złota na horyzoncie Chłopiec wybrał się na spacer w stronę pobliskich pól. Gdy dotarł na szczyt pagórka, aż przetaił oczy ze zdumienia. Przed nim rozciągało się ogromne, falujące na wietrze pole jaskrawożółtego rzepaku.

Scena 3: Wielkie bzyczenie Z pola dochodził niesamowity dźwięk – miarowe, niskie buczenie tysięcy skrzydeł. Antek podszedł bliżej i zobaczył setki pracowitych pszczoł miodnych, które z wielkim przejęciem odwiedzały kwiatek po kwiatku.

Scena 4: Spotkanie z pszczołą i tajemnica oleju Jedna z pszczoł wylądowała na kwiatku przed nim. „To rzepak!” – zabzyczała. „Dzięki nam te kwiaty zamienią się w nasiona, z których Twoi rodzice wycisną złocisty olej do smażenia pysznych placuszków”.

Scena 5: Opowieść o wielkiej rodzinie Pszczoła opowiedziała mu o swoim ulu, w którym mieszka aż 60 tysięcy sióstr. Wszystkie miały jeden cel: dbać o Królową i gromadzić zapasy miodu, by ich wielka rodzina mogła przetrwać zimę.

Scena 6: Podział obowiązków (Ilustracja ula) „W ulu nikt się nie nudzi” – kontynuowała. Najmłodsze siostry są nianiami i karmią małe larwy, a nieco starsze budują woskowe plastry, które są idealnymi, sześciokątnymi spiżarniami.

Scena 7: Strażniczki u progu Antek wyobraził sobie strażniczki u wejścia do ula. To dzielne pszczoły, które sprawdzają zapach każdego owada. Tylko te, które przynoszą cenny nektar i pyłek, mogą wejść do środka.

Scena 8: Czas truskawek i nowa znajoma Kilka tygodni później w ogrodzie Antka truskawki pokryły się białymi kwiatuskami. Wśród nich chłopiec zauważył kogoś innego – owada, który wyglądał jak mała, ruda i puszysta kuleczka.

Scena 9: Samotna Murarka i słodkie owoce To była pszczoła murarka. „Pracuję sama” – zaśmiała się. „Bez mojej pomocy Twoje truskawki nie byłyby tak duże i kształtne. Każda słodka jagoda, którą zjesz, ma w sobie odrobinę mojej pracy”.

Scena 10: Hotel pod strzechą Antek obserwował, jak murarka wlatuje do bambusowej rurki w hotelu dla owadów. Owad cierpliwie wносił tam pyłek, tworząc zapasy dla swojego potomstwa w małym, osobnym pokoiku.

Scena 11: Zamurowane drzwi Gdy murarka skończyła składać jaja, zaczęła przynosić mokre błoto. Kawałek po kawałku zamurowała wejście do rurki. „Moje zadanie na ten rok dobiega końca” – szepnęła. „Teraz czas na odpoczynek”.

Scena 12: Letni upał w szklarni Nadszedł lipiec. W szklarni zakwitły krzaki pomidorów. Wśród zielonych liści Antek usłyszał nagle basowe, potężne bzyczenie, które było znacznie głośniejsze niż u zwykłych pszczół.

Scena 13: Trzmiel – mistrz wibracji To był wielki trzmiel ziemny, puszysty jak mały niedźwiadek. Antek patrzył z zachwytem, jak trzmiel chwytła kwiatek pomidora i zaczyna nim trząść tak mocno, że aż płatki drżały.

Scena 14: Żółty deszcz pyłku „To zapylenie wibracyjne!” – oznajmił dumnie trzmiel. „Tylko my potrafimy tak mocno potrząsnąć kwiatem, by uwolnić jego pyłek. Bez nas Twoje pomidory nigdy by nie urosły tak soczyste”.

Scena 15: Futerko na każdą pogodę Trzmiel pokazał Antkowi swoje gęste włoski. „Dzięki temu futerku mogę pracować nawet wtedy, gdy poranek jest bardzo chłodny, a inne owady wciąż czekają na słońce”.

Scena 16: Cisza u murarek W sierpniu Antek zauważył, że przy hotelu dla owadów panuje cisza. Nie było już rudych pszczołek. Choć poczuł lekki smutek, wiedział, że ich czas pracy na słońcu po prostu dobiegł końca.

Scena 17: Kokony pełne snów Chłopiec przyjrzał się zamurowanym rurkom. Wiedział, że w środku larwy zamieniły się w bezpieczne kokony. Będą tam spać przez jesień i mroźną zimę, czekając na przyszłoroczne truskawki.

Scena 18: Wielki Kryzys – Słońce jak smok Nagle pogoda się zmieniła. Deszcz przestał padać, a słońce zaczęło przypominać ognistego smoka. Ziemia w ogrodzie popękała, a liście roślin zwiędły i poszarzały od pragnienia.

Scena 19: Zwiędła łąka i brak nektaru Antek poszedł na łąkę, ale nie znalazł tam kolorów. Kwiaty zwiesiły główki, a ich nektar wyschł. Owady nie miały co pić ani jeść. Wszędzie panowała nienaturalna, smutna cisza.

Scena 20: Słaby przyjaciel na ścieżce Na środku drogi Antek znalazł znajomego trzmiela. Owad leżał nieruchomo, ledwo poruszając czułkami. Susza odebrała mu siły, by mógł wzbić się w powietrze w poszukiwaniu ratunku.

Scena 21: Decyzja małego bohatera „Muszę im pomóc!” – zawołał Antek. Zrozumiał, że jest jedyną nadzieją dla swoich przyjaciół. Pobiegł do domu, a w jego głowie rodził się plan ratunkowy, który miał zmienić wszystko.

Scena 22: Misja „Woda dla życia” Chłopiec chwycił konewkę i zaczął podlewać ogród. Potem przygotował poidła: płytkie miseczki z wodą i kamykami, by owady mogły na nich bezpiecznie lądować i pić do woli.

Scena 23: Odrodzenie ogrodu Gdy woda dotknęła ziemi, ogród jakby odetchnął. Kwiaty podniosły głowy, a przy poidłach pojawiły się pierwsze pszczoły. Piły łapczywie, regenerując siły pod czujnym okiem Antka.

Scena 24: Jesienne pożegnanie trzmieli Dni stały się chłodniejsze. Starsze trzmielce, po całym lecie ciężkiej pracy, stały się wolniejsze. Znalazły sobie przytulne schronienia wśród suchych liści, gdzie spokojnie zapadły w swój ostatni, długi sen.

Scena 25: Sen Królowej Trzmieli Tylko młoda Królowa Trzmieli miała przed sobą inne zadanie. Wykopała norkę głęboko w ziemi, gdzie owinięta w puszyste futerko zaśnie na całą zimę, by wiosną założyć nową rodzinę.

Scena 26: Zimowa kula ciepła W ulu pszczół miodnych siostry skupiły się ciasno wokół swojej Królowej. Drżały mięśniami, by wytworzyć ciepło, i powoli wyjadały miód, który zgromadziły wiosną na polu rzepaku.

Scena 27: Mały Ambasador w szkole Zimą Antek opowiedział w szkole o tym, że bez pszczół nie byłoby oleju, truskawek ani pomidorów. Pokazał wszystkim, jak ważne są poidła i hotele. „Każdy może być ich strażnikiem!” – mówił z pasją.

Scena 28: Wielkie przygotowania Finałowa scena: Antek siedzi w pokoju, patrząc na padający za oknem śnieg. Obok niego na podłodze leżą już gotowe narzędzia ogrodnicze, kolorowe torebki z nasionami kwiatów, cebulki i zielone sadzonki. Wszystko jest gotowe, by z pierwszym tchnieniem wiosny Antek mógł posadzić i posiać dla pszczół ich ulubione rośliny. Chłopiec uśmiecha się – wie, że ich powrót będzie wspinały.

Warsztaty pszczelarskie dla dzieci:

www.eter.org.pl/warsztaty/

kontakt: biuro@eter.org.pl

tel: 609097204, 609097221

Miody z pasieki:

www.nektarium.pl

PYTANIA DO BAJKI DLA DZIECI:

Wiedza o zapylaczach

1. **Pszczoła miodna i rzepak:** Z jakich kwiatów pszczoły miodne zbierały pyłek na początku bajki i co powstaje z nasion tej rośliny? (Odpowiedź: Z rzepaku; powstaje olej).
2. **Życie w ulu:** Ile pszczół może mieszkać w jednym ulu i kto stoi na czele tej wielkiej rodziny? (Odpowiedź: Nawet 60 tysięcy; Królowa).
3. **Specjalizacja murarki:** Które owoce w ogrodzie Antka zawdzięczały swoją wielkość i słodki smak pszczole murarce? (Odpowiedź: Truskawki).
4. **Budowa gniazda murarki:** Z czego murarka buduje „drzwi” do swojego gniazda w bambusowej rurce i dlaczego to robi? (Odpowiedź: Z błota; aby chronić dzieci).
5. **Supermoc trzmiela:** Na czym polega „zapylenie wibracyjne”, które wykonuje trzmiel w szklarni? (Odpowiedź: Trzęsie kwiatem pomidora, by uwolnić pyłek).
6. **Odporność na chłód:** Dlaczego trzmiel może latać i pracować, gdy rano jest jeszcze bardzo zimno? (Odpowiedź: Mają gęste futerko i są bardzo silne).
7. **Samotniczki vs. Rodzina:** Czym różni się tryb życia murarki od trybu życia pszczoły miodnej? (Odpowiedź: Murarka pracuje sama, nie ma królowej; pszczoła miodna żyje w dużej grupie).

Cykle przyrody i pory roku

8. **Jesienne zmiany:** Co dzieje się z dorosłymi murarkami w sierpniu? (Odpowiedź: Kończą swoją misję i zasypiają na zawsze, zostawiając dzieci w kokonach).
9. **Zimowa kula:** W jaki sposób pszczoły miodne ogrzewają się w ulu, gdy na zewnątrz jest mróz i śnieg? (Odpowiedź: Tworzą ciasną kulę wokół królowej i drżą mięśniami).
10. **Sen pod ziemią:** Gdzie zimę spędza młoda Królowa Trzmieli i kiedy się wybudzi? (Odpowiedź: Pod ziemią/w mchu; wybudzi się wiosną).
11. **Kalendarz kwitnienia:** Czy pamiętasz, które rośliny w bajce kwitły po kolei? (Odpowiedź: Rzekpak, truskawki, pomidory).

Moment kryzysowy i działanie Antka

12. **Zagrożenie suszą:** Dlaczego susza była tak niebezpieczna dla owadów w ogrodzie i na łące? (Odpowiedź: Kwiaty zwiędły i nie miały nektaru, który jest paliwem dla owadów).
13. **Punkt zwrotny:** Co Antek znalazł na ścieżce podczas upałów i jak się wtedy poczuł? (Odpowiedź: Słabego trzmiela; poczuł, że musi ratować przyjaciół).
14. **Ratunek:** Jakie dwie rzeczy zrobił Antek, aby uratować spragnione zapylacze? (Odpowiedź: Podlał ogród i przygotował poidła z kamykami).
15. **Bezpieczne poidło:** Dlaczego w miseczkach z wodą dla owadów muszą znajdować się kamyki? (Odpowiedź: Aby owady mogły na nich bezpiecznie wylądować i nie utonęły).

Refleksja i postawa młodego ekologa

16. **Ambasador przyrody:** W jaki sposób Antek pomagał owadom w szkole? (Odpowiedź: Opowiadał innym dzieciom o ich ważnej roli i zachęcał do bycia strażnikami).
17. **Planowanie przyszłości:** Co Antek przygotował w swoim pokoju zimą, aby pomóc owadom, gdy tylko przyjdzie wiosna? (Odpowiedź: Narzędzia, nasiona kwiatów, cebulki i sadzonki).
18. **Znaczenie owadów:** Co by się stało, gdyby w ogrodzie Antka zabrakło zapylaczy? (Odpowiedź: Nie byłoby truskawek, pomidorów, miodu ani oleju).
19. **Emocje w bajce:** Jak sądzisz, dlaczego autor opisał śmierć trzmieli i murarek jako „zasypianie” lub „kończenie misji”? (Pytanie do dyskusji o cyklu życia).
20. **Twoje działanie:** Co Ty mógłbyś zrobić w swoim ogródku lub na balkonie, aby stać się strażnikiem przyrody, tak jak Antek? (Pytanie otwarte).

Pomysł na kartę pracy:

Zadanie 1. Skrzydlaci specjaliści – Połącz w pary!

Każdy z naszych bohaterów ma swoją ulubioną roślinę, której pomaga rosnąć. Połącz linią owada z odpowiednią rośliną oraz produktem, który dzięki nim trafia na Twój stół.

- Pszczoła miodna -----> Rzepak -----> Żłocisty olej
- Pszczoła murarka -----> Truskawki -----> Słodki deser
- Trzmiel ziemny -----> Pomidory -----> Pyszna sałatka

Zadanie 2. Prawda czy Fałsz?

Zaznacz literkę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli jest fałszywe.

1. W jednym ulu pszczół miodnych może mieszkać nawet 60 tysięcy siostr. (P / F)
2. Trzmielie są puszyste, bo lubią nosić futerka dla ozdoby. (P / F) (Podpowiedź: Futerko chroni je przed zimnem!)
3. Murarka buduje gniazda w bambusowych rurkach i zamurowuje je błotem. (P / F)
4. Pszczoły miodne zimą śpią pod ziemią w mysich norach. (P / F) (Podpowiedź: Robią to trzmielie! Pszczoły miodne zimują w ulu).

Zadanie 3. Co ma Antek w swoim pokoju?

Antek już przygotowuje się do wiosny! Otocz pętlą przedmioty, które przygotował, aby jak najszybciej pomóc owadom, gdy tylko zrobi się ciepło:

- () Konewka
- () Torebki z nasionami kwiatów
- () Konsola do gier
- () Cebulki tulipanów i krokusów
- () Sadzonki roślin
- () Łopatka ogrodnicza
- () Pluszowy miś

Zadanie 4. Projekt: Bezpieczne Poidło

Antek uratował trzmieła, dając mu pić. Narysuj w ramce poniżej, jak powinno wyglądać bezpieczne poidło dla owadów. Pamiętaj o dorysowaniu **kamyków**, na których pszczoły mogą bezpiecznie lądować!

+-----+ |||| (TU MIEJSCE NA TWÓJ RYSUNEK) |
||| +-----+

Zadanie 5. Tajne hasło przyrodnika

Dokończ zdanie: „Najlepszym sposobem na pomoc pszczołom podczas gorącego lata jest wystawienie im miseczek z i posadzenie kolorowych

WARSZTATY
pszczelarskie
dla dzieci

ETER
FUNDACJA
nektarium

eter.org.pl/warsztaty/